

KLIMAORIENTEREDE ASFALTUDBUD

Fra *strategier og klimaplaner* til konkret handling



TEKST /

ANDERS HUNDAHL

Adm. Direktør,
Asfaltindustrien



TEKST /

TRINE LETH KØLBY

Miljøchef,
Asfaltindustrien

De fleste er i dag enige om, at det er tid til at handle og ændre adfærd, hvis vi skal minimere den globale temperaturstigning og afværge en klimakatastrofe.

Det første naturlige skridt for myndigheder er at udarbejde strategier og klimaplaner, og der er ingen tvivl om, at de danske kommuner har gjort et stort og vigtigt stykke forarbejde. I denne artikel får du Asfaltindustriens bud på, hvordan man kommer i gang eller kommer videre med klimaorienterede asfaltudbud.

Strategier og planer skal føres ud i livet og blive til konkret handling. Al begyndelse kan være svær - opgaverne skal måske løses på en anden måde, og leverandørerne skal investere i ny teknologi. Det kan betyde, at produkter og ydelser kan blive dyrere på kort sigt, men i takt med efterspørgslen og virksomhedernes konkurrence vil priserne falde igen.

VIRKSOMHEDERNES KLIMAINVESTERINGER SKAL KAPITALISERES

Den offentlige sektor er den største indkøber i Danmark og må derfor gå forrest og vise vilje til i en overgangsfase at betale ekstra for løsninger, der kan levere de nødvendige CO₂ reduktioner.

De danske asfaltvirksomheder arbejder alle hver for sig på at tilbyde CO₂ besparende løsninger. Men det koster her i overgangsfasen, og så længe de offentlige indkøbere fortsætter med at bruge laveste pris som tildelingskriterium, så får vi ikke for alvor nye løsninger i spil.

Asfaltindustrien har seks konkrete anbefalinger til kommunerne fordelt på tre temaer.

DIALOG MED BRANCHEN

Først og fremmest vil vi invitere til dialog mellem kommuner og entreprenører. Som entreprenører arbejder vi for mange kommuner, staten og private bygherrer. Hvis

entreprenørerne bliver mødt af vidt forskellige krav fra entrepriser til entrepriser, bliver den grønne omstilling unødigt tung og byrdefuld. Derfor er det vigtigt, at klimakrav er en del af en langsigtet og sammenhængende strategi, som er udarbejdet i dialog med branchen. Det sikrer, at virksomhederne kan udvikle og uddanne medarbejderne og investere i henhold til en plan. Kort sagt være godt forberedt på kundernes ønsker og krav.

For det andet foreslår vi, at nye klimakrav og klimainitiativer, som ikke er marktestestede, sendes i høring i branchen forud for udbuddet. Så kan virksomhederne kommentere på initiativerne, og kommunen kan overveje kommentarerne, mens der stadig er tid til at justere kursen, hvis der er anledning til det. Virksomhederne har viden om nye teknologier, hvad der kan lade sig gøre i praksis, og om der er interessante alternativer. Den viden kan bringes bedre i spil.

CO₂ REDUKTIONER KRÆVER INVESTERINGER

For det tredje foreslår vi, at CO₂ reduktion anvendes som tildelingskriterium i udbud. Alle organiserede asfaltvirksomheder i Danmark tilbyder miljøvaredeklarationer, EPD'er. De gør det let og sikkert for en kommune at købe grønt, for tingene er gennemregnet og dokumenterede i.h.t. europæiske standarder og underlagt tredjepartskontrol. Det har krævet store investeringer at etablere og udarbejde disse miljøvaredeklarationer. Derfor er det et ønske fra branchen, at kommunerne stiller krav om miljøvaredeklarationer i de konkrete udbud og belønner den bedste klimaindsats. Lad være med at bruge laveste pris som tildelingskriterium ud fra devisen: Fokuser mindre på pris her og nu - og få mere klima for pengene på sigt. Norske erfaringer viser, at klimakrav faktisk ikke er dyre. For en ordens skyld skal det bemærkes, at

Environmental pr
In accordance with 14025 and EN15804+A

AB 8t



Næringslivets stiftelse for Miljødeklaration



alle virksomheder, også uorganiserede og udenlandske, kan få udarbejdet miljøvaredeklarationer, så ingen udelukkes i danske udbud, ved at der kræves deklarerationer.

For det fjerde foreslår vi, at alle kommuner opretter "klimapulje" eller arbejder med interne klimaafgifter og CO₂ skyggepriser. Vi ved fra vores arbejde med miljøvaredeklarationer, at det kræver en ekstra indsats i starten at udbyde og byde med fokus på klima. At kunne få penge fra en fælles pulje kan være lige den hjælpende hånd, som den enkelte forvaltning i en kommune behøver for at komme i gang og derefter være selvkørende.

PROPORTIONELLE KRAV OG OPFØLGNING

For det femte er det vigtigt, at klimakrav i udbud og kontrakter er proportionelle i forhold til opgavens størrelse. Undgå så vidt muligt omfattende og byrdefulde krav i udbud af små kontrakter eller arbejder.

Endelig foreslår vi som den sjette anbefaling, at der altid følges op på, om de tilbud I får og benytter jer af i praksis, også lever op til f.eks. de lovede CO₂-reduktioner. Det er demotiverende for entreprenørerne og skadeligt for den grønne omstilling, hvis borgerne og offentligheden får indtryk af, at der er tale om grøn vinduespynt mere end egentlig grøn omstilling ■

DOKUMENTATION AF CO₂ UDLEDNING - MILJØVAREDEKLARATIONER

Miljøvaredeklarationer, også kaldet EPD'er fra den engelske betegnelse Environmental Product Declaration, beskriver et produkts miljøpåvirkninger. Deklarationerne kan derfor bruges i forbindelse med grønne indkøb. Deklarationen siger ikke i sig selv noget om, hvorvidt produktet er "godt" eller "dårligt" miljømæssigt, men det giver indkøberen mulighed for at sammenligne forskellige løsninger.

Asfaltindustrien har investeret i et værktøj, der gør det muligt for Asfaltindustriens medlemmer at levere dokumentation for CO₂ udledningen af en asfaltbelægning med en miljøvaredeklaration. Asfaltindustrien har udarbejdet branchemiljøvaredeklarationer (dvs. branchegennemsnit) for syv meget brugte asfalttyper. Herudover udarbejder de enkelte asfaltvirksomheder hver især miljøvaredeklarationer for deres egne produkter.